

לפרשת יתרו – 'אילו קרבנו לפני הר סיני'

שכתוב שיעורו של הרב מנחם בן יעקב

א. שאלת המפתח - מה המעלה בקירבה להר סיני?

אנו נעסוק בפרשת השבוע פרשת יתרו, נעסוק בנושא של 'אילו קרבנו לפני הר סיני ולא נתן לנו את התורה – דיינו', מי שחושב שהגענו לחג הפסח אז יש לנו עוד הרבה זמן עד חג הפסח, כי אמנם היום הוא יום הבחירות יום שיש בו בחינה של יציאה מעבדות לחירות וכל אחד יכול יכול לבחור לפי הבנתו, ולפי מצפונו, אך אנו היום נעסוק בבירור 'אילו קרבנו לפני הר סיני ולא נתן לנו את התורה דיינו' ואיזה דיינו זה כי אילו לא קיבלנו את התורה נראה בבירור שזה שום דבר, מה עשינו לפני הר סיני? הרי זה כמו לבוא לחתונה ופתאום מתבטלת החתונה, לא עשינו כלום!, אם כן נשאלת השאלה: איזו מעלה זה קרבנו לפני הר סיני, וממילא נשאלת שאלה נוספת: מה פירוש הביטוי 'קרבנו' – האם הכוונה היא קירבנו זה לזה, או קרבנו אליו ייתברך, היינו לעבודתו? מה הכוונה? נסביר את הביטוי בשני אופנים ולאחר מכן נסביר את מעלת מעמד הר סיני.

ב. מהותו של ספר שמות?

ובכן, הדרך הראשונה להסביר את העניין היא מה שהביא הנצי"ב בהקדמתו לספר שמות, שבעל הלכות גדולות קרא לספר שמות חומש שני, ואומר הנצי"ב שהרמב"ן קורא לו ספר הגאולה. שמו של ספר שמות לפי בעל הלכות גדולות (בה"ג) הוא חומש שני ורצונו לומר ליצירה כמובן, כי מי שחשב שהיצירה נסתיימה בשבעת ימי הבריאה מגלה כי מטרת בריאת העולם היא הקמתו של עם ישראל והשראת השכינה בעם ישראל, כמו שדרשו חז"ל 'בראשית – בשביל ראשית שנקראו ישראל ראשית' כמו שאמר הכתוב בירמיהו "קודש ישראל לה' ראשית תבואתה". ובשביל התורה שנקראה ראשית דכתיב במשלי "ה' קנני ראשית דרכו". והשראת השכינה בעם ישראל מתאפשרת רק לאחר יציאת מצרים מעבדות לחירות, אבל לא די בכך אלא השראת השכינה היא במעמד הר סיני ובמתן תורה, כמו שנאמר למשה בסנה "בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלוהים על ההר הזה" ובשלושה דברים נכנסו ישראל לברית במילה, בטבילה ובהרצאת דמים ומשה זרק על העם את הדמים ורק לאחר שבפרשת יתרו עם ישראל מקבל את התורה אז הוא נקרא ממלכת כהנים וגוי קדוש, כמו שכתוב בפרשה "ועתה אם שמוע תשמעו בקולי ושמרתם את בריתי והייתם לי סגולה מכל העמים כי לי כל הארץ ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש אלה הדברים אשר תדבר אל בני ישראל' - כלומר שה' בחר בנו מכל העמים, ואז נקראו ישראל ממלכת כהנים וגוי קדוש, אז יוצא שבריאת העולם מסתיימת ברגע שעם ישראל נכנס בבריתו של הקב"ה וממילא ברור למה ספר שמות נקרא חומש שני, כלומר שני ליצירה ושני לבריאה.

ג. הסבר א' – ה' קרבנו לפני הר סיני להיות לו לעם

בברכות התורה אנו מברכים 'אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו' וזה מבטא ששני שלבים הם: שלב א' - בחר בנו מכל העמים; ושלב ב' - נתן לנו את תורתו ובעצם שלב א' מבטא את העובדה כי בחירת ישראל היא דבר גדול כשלעצמו. גיס שלי, סיפר שפעם הוא שמר בכותל וראה גוי אחד שמתרגש וכוכה בכותל, ולאחר מכן ניגש הגוי לגיסי וגיסי שאל אותו מדוע אתה מתרגש?, ענה לו הגוי: אתה יודע איזה מאושרים אתם צריכים להיות, כי אתם העם הנבחר על ידי ה' 'you are choosing by the load, you w`ll have to no this' כך הוא החל להגיד לו באנגלית. אם כן המעלה הראשונה היא שקרבנו לפני הר סיני היינו הבחירה של ה' בעם ישראל, ועל הבחירה הזו מסופר באמת בפרשתנו שה' בחר בעם ישראל כמו שכתוב "והייתם לי סגולה מכל העמים כי לי כל הארץ"

ומאז שנבחר עם ישראל באה וירדה אנטישמיות לעולם, כולם שונאים וכולם עוינים אותנו, ומדוע? כי אנו העם הנבחר! ולאחר מבצע עופרת יצוקה הטילו חרם על סחורות יהודיות ויהודי איטליה כבר לא יכולים לשווק את תוצרתם וגם באנגליה, אך מה עניינם של היהודים בחו"ל לקסאמים בישראל?
אלא שידוע שהגויים שונאים אותנו מאז היינו לעם, או ליתר דיוק מרגע שהחלנו להיות עם סגולה ולכן הם משתדלים לבטל את הסגולה ואומרים 'לא, זה היה פעם, ה' כבר עזב את עם ישראל' וכלן הגלהו מארצו – אך הקב"ה הבטיחנו שהבחירה בעם ישראל וסגולתו תימשך בכל הדורות וזה העניין הראשון שמתגלה כאן – 'אילו קרבנו לפני הר סיני דיינו' כי ההכנה למתן תורה זה מעמד הר סיני וזה דבר גדול שקודם כל נכנסנו למעמד של עם ישראל, עם סגולה וממלכת קודשים עם קדוש, כמו שאמר הכתוב "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש" ולכן הנצי"ב קורא לספר זה ספר שני ליצירה, כי כל ספר בראשית עוסק ביצירה של האדם, ביצירת החיות, מין האדם ונח, כי עד מתן תורה גם האבות היו בעצם במדרגה של בני נח, כי הם עדיין לא קיבלו את מדרגתם של ישראל, ולכן ליעקב אבינו היה מותר לשאת שתי אחיות, ולכן מצוות המילה שניתנה לאברהם אבינו היא לא המקור למצוות המילה שלנו, כי אנו לומדים את המצווה מהפסוק "וביום השמיני יימול בשר ערלתו".
אבל בחירת עם ישראל הגיעה רק כאשר עם ישראל הגיע למצב של עם, ואז נקרא שמו "ממלכת כהנים וגוי קדוש" ולכן ספר שמות נקרא ספר הגאולה כי בני ישראל נגאלים ממצרים ואז מתקיימת מטרת בריאת העולם, כמו שכתוב 'בראשית - בשביל ישראל שנקראו ראשית' נברא העולם.
ומטרה זו הוגשמה רק בספר שני, ספר שמות הספר השני ליצירה שבו נשלמה מטרת הקמת עם ישראל.

ד. הסבר שני – ה' קרבנו אחד לשני בתחתית הר סיני

אך יש עוד פירוש לביטוי 'קרבנו לפני הר סיני' - קרבנו אותנו אחד לשני לעמוד לפניו לפני הר סיני, כמו שכתוב בפרשתנו לפני מעמד הר סיני "בחדש השלשי לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום הזה באו מדבר סיני" וממשיך הכתוב "וייסעו מרפידיים ויבואו מדבר סיני וייחן שם ישראל כנגד ההר".
אז כתוב "וייסעו מרפידיים", ומדוע כתוב מרפידיים אומר המדרש 'רפידיים זה רפיון הידיים', היינו הם הסיעו עצמם מרפיון הידיים כדי ללמוד משהו ממדבר סיני.
רצה הכתוב לומר: התורה משולה למדבר, מה המים הולכים למקום הנמוך שהוא המדבר כך גם התורה הולכת למקום הנמוך.
אז בני ישראל החליטו להתגבר על המחלוקות ביניהם ולהתקדם למדבר סיני, 'ויחן שם ישראל נגד ההר - כאיש אחד בלב אחד', וכמו שרש"י אומר 'כל החניות שלהם בתרעומות ובמחלוקת, וחניה זו היא בדרגה של אחדות' ובה אמר הקב"ה 'הגיע השעה שאתן להם את תורת' אז זה גם כן פירוש שני ל'אילו קירבנו לפני הר סיני' - היינו שנהיינו כולנו ערבים זה לזה כאיש אחד בלב אחד וזה על ידי התקרבותנו זה לזה בהר סיני.

ה. 'כאיש אחד בלב אחד' לעומת 'בלב אחד כאיש אחד'

הביטוי 'כאיש אחד בלב אחד' מופיע רק אצל ישראל ואין הוא מופיע גם אצל המצרים, למרות שבפרשה הקודמת ראינו "והנה מצרים נוסע אחריהם" בלשון יחיד, אומר רש"י 'בלב אחד כאיש אחד'.
אם כן עלינו לשאול, מדוע אצל המצרים זה 'בלב אחד כאיש אחד' ואילו אצלנו במתן תורה נאמר 'כאיש אחד בלב אחד'? מה ההבדל?
המתבונן בהבדל אצל ישראל כפי המופיע בפרשת בשלח רואה שתגובתם של ישראל כלפי מצריים הרודפים אחריהם לא היתה שווה, תגובה אחת הייתה "ויראו מאוד ויצעקו בני ישראל אל ה'" ואין צעקה אלא תפילה.
אחרי זה כתוב "ויאמרו אל משה המבלי אין קברים במצריים לקחתנו למות במדבר מה זאת עשית לנו להוציאנו ממצריים, הלא זה הדבר אשר דיברנו אליך במצריים לאמור חדל ממנו ונעבדה את מצריים כי טוב לנו עבוד את

מצריים ממותנו במדבר" – האם כך מדברים האנשים שזעקו אל ה'?! – זה לא יכול להיות זה לא אותם אנשים, כי הזועקים לה' אינם כפויי טובה!

אומרים חז"ל ד' כיתות היו על הים, כמו שהיום יש מפלגות שונות כך היו על ים סוף ד' כיתות, 'שלוש עכשיו' אמרו אז 'אנו נעשה שלום עם המצרים כי היה לנו טוב במצרים ומי אומר שהיה לנו רע ולכן בואו ונעשה איתם שלום – נחזור למצרים ונשתעבד להם כי זה עדיף לנו מלמות במדבר' הכת השניה אומרת 'אנחנו נעשה שלום עם המצרים כדי שהם יעבידו אותנו בפרך? ! אנחנו נקפץ לים! נתאבד!' – אלו הם המיואשים, ומכאן אנו למדים שיש כאן קריאה לקיצוניים האלה והקיצוניים האלה – לא להתייאש. "ויצעקו בני ישראל אל ה'" זו הכת השלישית שצועקת בתפילה אל ה'. והכת הרביעית אומרת נעשה מלחמה עם המצרים כי אנחנו יכולים לנצח אותם ואנחנו חזקים. מי מד' הכיתות האלו צודקות? אף אחת לא צודקת. כי מי שצועק נקפוץ לים הוא טועה ולכן משה אומר לו "התייצבו וראו את ישועת ה' אשר יעשה לכם היום" תצפו לישועת ה'.

מה היה בסוף עם ארבע כיתות אלו על הים? "והמים להם חומה מימינם ומשמאלם", איך כתוב בתורה 'והמים להם חומה'? בלי ו', היינו 'והמים להם חמה' אומר רש"י 'אל תקרי חמה אלה חמה' כי הייתם מפוצלים, הייתם ארבע כיתות, הייתם מפלגות שונות ולכן יש חימה, כשעם ישראל מפוצל יש עליהם מידת הדין, כמו שכתוב שבא המלאך הממונה על הים ואמר: 'מדוע שנעשה לבני ישראל ניסים הלא הללו עובדי עבודה זרה והללו עובדי עבודה זרה' ולמה היה פתחון פה למלאך לומר את כל זה? בגלל שהם היו ד' כיתות על הים, וזה לעומת המצרים שהיו מאוחדים, כמו שהאויבים תמיד מאוחדים ביניהם, במה הם מאוחדים? במטרה.

ו. וייחן שם ישראל – תיקון לחטא 'וימרו על ים סוף'

אצל המצרים שרדפו אחרי בני ישראל לא כתוב 'כאיש אחד בלב אחד' אלא 'בלב אחד כאיש אחד' המטרה המשותף גורמת לאויבים לעשות שלום בשביל המטרה המשותפת, כמו שהיו זמנים בהם אומות העולם מתאחדים כדי לעשות מלחמה עם ישראל והם עושים אחדות לרגע אחד, וכל הברית הזו היא כדי להילחם עם ישראל.

ולכן כתוב ברש"י 'בלב אחד כאיש אחד' – וכמו שכתוב על בלק ובלעם שהיו באמת שונאים היו זה את זה עמום ומואב, אלא למה הלכו לבלעם בן בעור עכשיו? כי כמו שנאמר שם 'ובלק בן ציפור מלך למואב בעת ההיא', ודווקא בעת ההיא מינו אותו למלך כי פחדו מישראל.

כי המטרה המשותפת, היינו שנאת ישראל שמתחילה ביסודה באנטישמיות הקדומה ביותר, שנאת ישראל המתחילה בימי עשיו 'יקרבו ימי אבל אבי' השנאה הזו הולכת ומקרבת אפילו את הגורמים השונאים ביניהם – ולכן המצרים היו במדרגה של "מצרים נוסע אחריהם" – במדרגה של 'בלב אחד כאיש אחד', אך זה היה רק לשעה זה לא החזיק הרבה זמן.

אך אנו רואים שישראל שנעשו כתוצאה מזה שהיו כיתות כיתות וזה גרם לחימה עליהם? והיכן התשובה על היותם ד' כיתות?

אלא זה מה שכתוב בפרשתינו 'ויחן שם ישראל כנגד ההר' – וזה מה ששמעתי שאומרים אילו קרבנו לפני הר סיני ולא נתן לנו את התורה דיינו', זאת אומרת אחדות ישראל היא דבר גדול מאוד שעם ישראל מתלכד ומתאחד, וזה רק לפני מתן תורה שכולם התאחדו.

אני מקווה שכתוצאה מהבחירות יהיה לבסוף תוצאה של ממשלת אחדות לאומית, יהיה בסוף קרבת הדעת ולבסוף כוונה משותפת, ויתברר שלכל עם ישראל יש מטרה אחת של התייצבו וראו את ישועת ה', ואחרי שרואים את ישועת ה' במבצע עופרת יצוקה יודעים שיש מי שמסובב את הסביבון מלמעלה.

'ויחן שם ישראל כנגד ההר' – אומר רש"י 'כאיש אחד בלב אחד' כי עם ישראל ביסודו הוא מעצמו כאיש אחד בלב אחד וזה כבר מהבחנה הסגולית. המטרות השונות מעוררות את העיניים ויוצרות מפגות מפלגות, ובבחירות היום מתמודדות ל"ב מפלגות, כי ל"ב המפלגות ייצטרכו בסופו של דבר להתאחד ללב אחד, לכן רש"י אומר 'כאיש אחד בלב אחד' כי אצל ישראל בעצם יש להם שורש אחד ונשמה אחת ויש סגולת ישראל ונשמת ישראל וכנסת ישראל. אם כן 'ויחן שם ישראל כנגד ההר כאיש אחד בלב אחד' זה פירוש שני למה שאומרים אילו קרבנו לפני הר סיני, וכמו שאמרנו הפירוש הראשון הוא קירבנו המקום לעבודתו והפירוש השני שבזכות הר סיני קרבנו זה לזה שזה בעצמו דבר גדול.

ז. הסבר נוסף – מעמד ראשית הנבואה

אבל יש עוד עניין של חשיבות של מעמד הר סיני וזה על פי מה שכותב הרמב"ם, שמלבד חשיבות התורה שקיבלנו בסיני יש גם חשיבותו למעמד של הר סיני שהרי התורה מצווה אותנו לזכור את מעמד הר סיני, כנאמר בספר דברים 'רק הישמר לך ושמור נפשך מאוד פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך ופן יסורו מלבך כל ימי חייך, והודעתם לבניך ולבני בניך יום אשר עמדת לפני ה' אלוקיך בחורב' – העמידה לפני ה' בחורב היא כבר מדרגה גבוהה שמראה את חשיבות 'אילו קרבנו לפני הר סיני',

וכאן נכנס המובן הנוסף וננסה להסביר בשני פנים את העניין של זכירת מעמד הר סיני ומה זה קרבנו לפני הר סיני. הרמב"ם כותב בהלכות יסודי התורה פרק שביעי: 'מיסודי הדת לידע שהאל מנבא את בני האדם. ואין הנבואה חלה אלא על חכם גדול בחכמה, גבור במדותיו, ולא יהא יצרו מתגבר עליו בדבר בעולם, אלא הוא מתגבר בדעתו על יצרו תמיד והוא בעל דעה רחבה נכונה עד מאד'.

אבל במעמד הר סיני זכו כל ישראל לחזות בנבואה, ומסביר הכוזרי מה כל זה בא להראות? זה בא להראות עד היכן העוצמה של עם ישראל, כי אם עם ישראל אינן ראויים לקבל את התורה אז המלאכים צדקו בטענתם "ה' אלוקיניו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על השמיים" – כי זה אומר שהתורה לא מתאימה לבני אדם והתורה לא מתאימה לחיים המציאותיים, כמו שהיום יש הרבה אנשים שאומרים שהתורה היא דבר יפה שאפשר לשים בארון אך היא לא קשורה למציאות החיים.

בא מעמד הר סיני ואומר: 'בני ישראל, אם אינם נביאים בני נביאים הם' כי ברגע אחד של מתן תורה התנבא כל עם ישראל לשעה אחת, ובמעמד הר סיני שמע כל עם ישראל את ה' מדבר עם משה וכולם ענו נעשה ונשמע, אם כן הקירוב הזה להר סיני היה בדרגה של נבואה שכל ישראל ראו איך ה' מדבר עם משה, וכמו שחז"ל אומרים שבני ישראל שמעו איך ה' מדבר עם משה לפחות בשתי הדיברות הראשונות 'אנוכי ה' ולא יהיה לך מפי הגבורה שמענום' ואח"כ כבר לא יכלו לראות יותר את האש הגדולה הזו ולכן אמרו למשה "דבר אתה עימנו ונשמעה ואל ידבר עימנו אלוהים פן נמות"

אז הקירוב הזה להר סיני מראה על הפוטנציאל העצום שקיים בעם ישראל שהם ראויים לנבואה שהם עם ה', שמא תאמר הנבואה הזו שייכת ליחידים, ליחיד סגולה אך מי אומר שכל עם ישראל אכן יכול להתקרב לקב"ה, ת"ל 'אשר קרבנו לפני הר סיני' ומתוך קירוב זה ניתן להבין את דברי הכוזרי שבכך שה' קרבנו לפני הר סיני וזיכה אותנו למעלת הנבואה זה מוכיח שהשכינה שורה בהמונים גדולים. ומתוך כך לדורות אנו יודעים שהשכינה שורה בעם ישראל כבר לדורות.

ולכן החשיבות שנזכור את מעמד הר סיני מופיע בלאו ובעשה, בלאו – "הישמר לך פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך פן יסורו מלבבך כל ימי חייך", ומצוות עשה – "והודעתם לבניך ולבני בניך", כי הקירוב לפני הר סיני מגלה שזה לא סתם שה' בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו, אלא שכל ישראל זכו לנבואה שזו הקרבה הגדולה ביותר שיש לאלוקים, וזה פן אחד של המעמד של הר סיני.

ח. מעמד הר סיני – עדות נצחית לנבואת משה

ויש חשיבות נוספת למעמד הר סיני שגורמת לאימות נבואתו של משה, כמו שכותב הרמב"ם בפרק ח' מהלכות יסודי התורה שאצל משה רבינו יש שני פסוקים: ה' אומר למשה בפרשת שמות "וגם כך יאמינו לעולם", ואילו בפרשת בשלח בקריעת ים סוף נאמר "ויאמינו בה' ובמשה עבדו" אומר הרמב"ם "וגם כך יאמינו לעולם" זו אמונה לדורות, וזה אחרי מה שנאמר בפרשת בשלח "ויאמינו בה' ובמשה עבדו" שזו אמונה לשעה היינו לאותו זמן, רק נצחיות נבואת משה מתאמתת רק ע"י מעמד הר סיני.

ומסביר הרמב"ם: 'משה רבינו לא האמינו בו ישראל מפני האותות שעשה. שהמאמין על פי האותות יש בלבו דופי שאפשר שיעשה האות בלט וכשוף. אלא כל האותות שעשה משה במדבר לפי הצורך עשאו. לא להביא ראיה על הנבואה. היה צריך להשקיע את המצריים קרע את הים והצלילן בתוכו. צרכנו למזון הוריד לנו את המן. צמאו בקע להן את האבן' אם כן כל מה שהיה לישראל במדבר היה לפי הצורך.

וממשיך הרמב"ם: 'ובמה האמינו בו במעמד הר סיני שענינו ראו ולא זר ואוזננו שמעו ולא אחר, האש והקולות והלפידים והוא נגש אל הערפל והקול מידבר אליו ואנו שומעים 'משה משה לך אמור להן כך וכך'. וכן הוא אומר "פנים בפנים דבר ה' עמכם". ונאמר לא את אבותינו כרת ה' את הברית הזאת. ומנין שמעמד הר סיני לבדו היא הראיה לנבואתו שהיא אמת שאין בו דופי שנאמר "הנה אנכי בא אליך בעב הענן בעבור ישמע העם בדברי עמך וגם כך יאמינו לעולם!" מכלל שקודם דבר זה לא האמינו בו נאמנות שהיא עומדת לעולם אלא נאמנות שיש אחריה הרהור ומחשבה' נמצא שכל ישראל עדים על נבואתו של משה, כמו שבחזונו יש שני עדים שמעידים על החתן והכלה, והחתן אומר להם 'אתם עדי' כך גם כל עם ישראל עדים על נבואתו של משה. בברכות החתונה אנו אומרים 'מקדש עמו ישראל על ידי חופה וקידושין' ועל כך שואל המהרש"א מתי היה מעמד שבו הקב"ה קידש את עם ישראל על ידי חופה וקידושין ומשיב המהרש"א: קידושין במעמד הר סיני, וחופה בענן שחופף על המשכן.

אז בקידושין צריך עדים, ואומר הרמב"ם שכל ישראל עדים לנבואתו של משה ואין צריך לעשות להם אות. ועל מה הם עדים? שה' דיבר עם משה, והנפקא-מינא היא שאנו מאמינים בנבואתו של משה מכיוון שאנו היינו עדים לנבואתו במעמד הר סיני.

ומי אמר לשים בתנ"ך את הנביאים ישעיהו, ירמיהו ויחזקאל? מי אמר להאמין להם, ומי אמר שנבואתם אמת? על זה שמשה רבינו כתב בתורה "כי יקום בקרבך נביא או חולם חלום ונתן לך את או מופת" אנו מצווים לשמוע בקול הנביא, בגלל שמשה ציווה לשמוע לנביא! ועדותם של ישראל לנבואתו של משה היא זו שיוצרת את האמונה בדברי הנביאים גם לעתיד לבוא.

וידוע לנו שאם יבוא נביא ויכחיש נבואתו של משה ויגיד 'מעכשיו, מזרח תיכון חדש, ובגלל שאנו בעת של שלום נעשה תפילין בצבע לבן בצורה של ביצה של יונה... כי כך ציווה לי ה'" אלא כמו שציווה לנו משה לשמוע בדברי הנביא הוא גם ציווה שלא לשנות שום הלכה מהתורה שניתנה לו וכל מי שיבוא בשם נבואה לשנות דבר מן התורה שבכתב דינו בחנק. ומימור זה חשוב מאוד כאשר ניתן יחד עם לוחות שניות ולכן יש מצווה לזכור את מעמד הר סיני, כמו שכתוב בספר דברים "רק השימר לך ושמור נפשך מאוד פן תשכך את הדברים" היינו זכירת מעמד הר סיני,

וביאר הרמב"ן טעמה של המצווה שהיא אימות נבואת משה וממילא אימות כל התורה כולה, שכולנו היינו עדים על נתינתה ועל נבואתו של משה.

ט. והודעתם לבניך ולבני בניך

קראתי בספר של יגאל ידין בו הוא מתאר את חיותיו מהחפירות במדבר יהודה וכיצד הוא התרגש כאשר הוא מצא במצדה תפילין.

לאחר שמצא את התפילין נסע ברכבת, ברכבת הוא פגש אנשים ששאלו אותו האם הוא אי פעם הניח תפילין וענה שלא.

ואז סיפרו לו האנשים על חייל שמאוד הקפיד על הנחת תפילין ונהרג באחד הקרבות בתעלה, ובאה אימו של החייל וביקשה ממנו להניח תפילין ואז הוא הסכים להניח תפילין.

אז רואים מהסיפור הזה כמה הוא התרגש למצוא במצדה את התפילין שאלפי שנים לא הניחו, אך מה ששיכנע אותו להניח את התפילין היה הסיפור שסיפרו לו על חייל מדורנו ועל חיבתו למצוות התפילין.

ומסיפור זה רואים שאת האמונה יכולים להעביר דווקא על ידי המסורת מאב לבן ומדור לדור, ואם כל אב אומר את האמת לבניו וכל סבא אומר את האמת לנכדיו, ולכן יש מצווה של 'ושננתם לבניך' ומתוך מצווה זו גם האמונה עוברת מדור לדור.

אז ההמשכיות של תורה בעם ישראל על ידי מה מושגת ? על ידי מעמד הר סיני.

נמצא, שלא רק מתן תורה בהר סיני זה לא מעמד חד פעמי שנגמר, אלא מתן תורה מאפשר את הנצחת נבואתו של משה רבינו לדורות, כי זה שאי אפשר להכחיש את נבואת משה זה בזכות מעמד הר סיני.

לסיכום העניין ייאמר של'קרבנו לפני הר סיני' יש כמה פנים :

1. קירוב ישראל כהכנה לפני מתן תורה, וזהו הקירוב של קרבנו זה לזה.
2. בזכות מעמד זה קרבנו הקב"ה לעבודתו ולהיותנו עם סגולה ומלכת כהנים וגוי קדוש.
3. קרבנו במובן קירבתינו לקב"ה במעמד הנבואה כי עם ישראל זכו להשראת השכינה עליהם על יד הקב"ה ובמעמד זה נעשו ישראל לא רק בני נביאים אלא נביאים ממש.
4. הסברו של הרמב"ם שזכינו לראות בהר סיני את אימות נבואתו של משה וזה חוץ למה שממילא זכינו בהר סיני לקבל את התורה.

ולכן אנו מברכין כל יום את הברכה 'אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו'.

שני חלקים יש בברכה: על בחירת עם ישראל ועל נתינת התורה, ומכיוון שבחר בנו מכל העמים זה בחירה של הקב"ה עלינו מוטל להמשיך לכוון את החלטותינו בחיים כהמשך לבחירתו של הקב"ה בנו, יהי רצון שנזכה תמיד לבחירה הנכונה.